

2016-03-04
1 (1)
Dnr 2015:1247

Remiss av:

Redovisning av Skolverkets uppdrag att med utgångspunkt i Yrkesprogramsutredningens förslag om nya inriktningar inom naturbruksprogrammet föreslå hur många gymnasiepoäng som de nya inriktningarna ska omfatta och examensmål för programmet

Bakgrund

Enligt uppdrag givet i regleringsbrevet för budgetåret 2015 ska Skolverket med utgångspunkt i Yrkesprogramsutredningens förslag om nya inriktningar inom naturbruksprogrammet föreslå hur många gymnasiepoäng som de nya inriktningarna ska omfatta och examensmål för programmet.

Remiss

Skolverket har bearbetat Yrkesprogramsutredningens förslag och föreslår hur många gymnasiepoäng som inriktningarna ska omfatta samt ändrade examensmål för programmet.

Inför regeringens beslut vill Skolverket ge remissinstanserna möjlighet att lämna synpunkter på Skolverkets förslag.

Eventuella synpunkter ska vara Skolverket tillhanda **senast den 24 mars 2016**. Skicka gärna svar som e-post till johan.hardstedt@skolverket.se.

På Skolverkets vägnar

Johan Hardstedt
Jurist

Bilagor

- Skolverkets förslag
- Sändlista

2016-03-04
1 (6)
Dnr 2015:1247

Remiss av Skolverkets förslag att med utgångspunkt i Yrkesprogramsutredningens förslag om nya inriktningar inom naturbruksprogrammet föreslå hur många gymnasiepoäng som de nya inriktningarna ska omfatta och examensmål för programmet

Enligt uppdrag givet i regleringsbrevet för budgetåret 2015 ska Skolverket med utgångspunkt i Yrkesprogramsutredningens förslag om nya inriktningar inom naturbruksprogrammet föreslå hur många gymnasiepoäng som de nya inriktningarna ska omfatta och examensmål för programmet.

Sammanfattning

Med utgångspunkt i Yrkesprogramsutredningens förslag om nya inriktningar inom naturbruksprogrammet i gymnasieskolan (SOU 2015:29), hur många gymnasiepoäng som de nya inriktningarna ska omfatta och examensmål för programmet föreslår Skolverket följande. Naturbruksprogrammet ska ha fem inriktningar med beteckningarna: djurvård, hästhållning, lantbruk, skogsbruk och trädgård. Vidare att alla inriktningarna ska omfatta 700 gymnasiepoäng samt att examensmålen för programmet ska ha en lydelse enligt bilagan.

Utredning

Förslag till nya inriktningar och gymnasiepoäng

Skolverket har bearbetat Yrkesprogramsutredningens förslag om inriktningar på naturbruksprogrammet. Denna bearbetning har inneburit att Skolverket har analyserat vilka kompetenser som skilda inriktningar inom programmet bör leda till. Skolverket har därefter samrått med det nationella programrådet för naturbruksprogrammet om analysen och bearbetningen. Under samrådet har argument för 600 eller 700 gymnasiepoäng avseende inriktningarna framförts. Att ha inriktningar med färre än 700 gymnasiepoäng skulle innebära att det garanterade yrkeskunnan-

det på respektive inriktning riskerar att minska på ett otillfredsställande sätt. Ett argument för att inriktningarna ska omfatta 700 gymnasiepoäng eller mer är att yrkesinnehållet då blir än starkare. Å andra sidan innebär det att utrymmet för programfördjupningen som beslutas av skolorna i motsvarande grad blir mindre. Ett förslag på 700 gymnasiepoäng för de inriktningsgemensamma kurserna innebär att det sammanlagda poängtalet på programgemensamma och inriktningsgemensamma kurser på naturbruksprogrammet kommer att bli 1100 gymnasiepoäng. Motsvarande poängtal på de övriga elva yrkesprogrammen i gymnasieskolan varierar mellan 700-1300 gymnasiepoäng. Det nationella programrådet anser efter dessa överväganden att de inriktningsgemensamma kurserna ska vara på 700 gymnasiepoäng.

Med anledning av ovanstående föreslår Skolverket efter en sammanvägd bedömning att inriktningarna ska ha 700 gymnasiepoäng. Om regeringen beslutar enligt ovanstående förslag om nya inriktningar avser Skolverket att ta fram nya ämnesplaner och ändra i vissa nuvarande ämnesplaner.

Förslag på namn på naturbruksprogrammets inriktningar

Skolverket har också bearbetat Yrkesprogramsutredningens förslag om inriktningarnas namn på naturbruksprogrammet. De nuvarande namnen på naturbruksprogrammets inriktningar är; djur, lantbruk, skog och trädgård. Vid bearbetningen har Skolverket i samråd med det nationella programrådet kommit fram till följande.

Skolverket föreslår att inriktningen djur delas upp i två nya inriktningar och att en av dessa inriktningar ska benämnas *djurvård*. Namnet, som är väletablerat inom branschen och inom naturbruksutbildningarna, täcker på ett tillfredsställande sätt all yrkesverksamhet inom denna inriktning.

Skolverket föreslår att den andra nya inriktningen ska benämnas *hästhållning*. Detta namn är etablerat och används bland annat i andra myndigheters föreskrifter och täcker även på ett tillfredsställande sätt all yrkesverksamhet inom denna inriktning.

Skolverket föreslår vidare att inriktningsnamnen *lantbruk* och *trädgård* behålls, då de på ett tillfredsställande sätt täcker all yrkesverksamhet inom respektive inriktning.

Avslutningsvis föreslår Skolverket att inriktningsnamnet skog ändras till *skogsbruk*. Namnet skogsbruk täcker på ett bättre sätt yrkesverksamheten inom denna inriktning och harmoniserar dessutom språkligt bättre med de övriga inriktningarnas namn.

Med anledning av ovanstående föreslår Skolverket att naturbruksprogrammet ska ha fem inriktningar som ska benämnas djurvård, hästhållning, lantbruk, skogsbruk och trädgård.

Förslag på ändrade examensmål på naturbruksprogrammet

Skolverket har också bearbetat Yrkesprogramsutredningens förslag om ändrade examensmål på naturbruksprogrammet och har vid denna bearbetning gjort en

genomgång av examensmålets alla delar.¹ Vid denna bearbetning har Skolverket samrått med det nationella programrådet. Förslaget finns i sin helhet i bilagan.

Bilaga: Förslag till ändrade examensmål för naturbruksprogrammet.

EXTERN REMISS

¹ Skolverket föreslår bland annat att begreppen växter, djur, mark, vatten, skog, fiske, naturvetenskap samt naturupplevelser och rekreation utgår och ersätts med andra begrepp som en konsekvens av Yrkesprogramutredningens intentioner att göra naturbruksprogrammet tydligare.

Bilaga

Förslag till ändrade examensmål för naturbruksprogrammet

Naturbruksprogrammet är ett yrkesprogram. Efter examen från programmet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom naturbrukssektorn med djurvård, hästhållning, lantbruk, skogsbruk eller trädgård. Inom programmet ska eleverna också ges möjligheter att läsa kurser som förbereder för högskolestudier, främst med koppling till naturbruk.

Utbildningen ska utveckla elevernas kunskaper om och färdigheter i att bruka naturen. Naturbruk innefattar de olika verksamheter som nyttjar och förvaltar naturresurser. Det kan till exempel vara produktion av livsmedel, växtmaterial och träråvara. Andra verksamheter är natur- och landskapsvård, vattenbruk, arbete med djur eller arbete med park- och trädgårdsmiljöer samt försäljning av varor och tjänster.

Att bruka naturen på ett sätt som främjar hållbar utveckling och vårdar ekosystemen ställer krav på såväl biologiska och ekologiska som tekniska och ekonomiska kunskaper. Utbildningen ska utveckla elevernas förståelse av naturens mångfald och hur olika verksamheter använder och påverkar naturen och biologiska processer. I detta ingår också kunskaper om olika energiformer och om energiomsättning. Utbildningen ska ge eleverna möjligheter att kritiskt granska och reflektera över hur vi kan bruka naturen för en hållbar utveckling. För att utveckla naturbrukets olika verksamheter krävs innovativt tänkande, entreprenörskap och företagsamhet. Utbildningen ska därför ge eleverna möjlighet att utveckla dessa förmågor. Den ska också bidra till ett globalt perspektiv på naturbruket samt ge kunskaper om internationellt samarbete.

Stora delar av yrkesområdet regleras i lagar och andra författningar. Utbildningen ska därför ge eleverna kunskaper om dessa bestämmelser. Arbetsmiljöfrågor ska ha en central plats i utbildningen för att förebygga arbetsskador och främja god hälsa.

Med utgångspunkt i praktiskt arbete inom naturbrukets olika yrkesområden ska utbildningen utveckla elevernas förmåga att ta initiativ och lösa problem på ett ansvarsfullt sätt. Eleverna ska kunna planera och genomföra arbetsuppgifter samt bedöma arbetsresultat utifrån kvalitet, effektivitet och miljötanke. Under utbildningen ska eleverna utveckla praktiska färdigheter som kopplas till förståelse och reflektion. Utbildningen ska ge eleverna möjlighet att ta ställning i etiska frågor och kunna omsätta sina ställningstaganden i praktisk handling.

Naturbrukets olika yrkesområden ställer krav på kommunikation och samverkan med andra i olika sammanhang. Därför ska utbildningen bidra till elevernas kommunikations- och samarbetsförmåga. Genom att arbeta med språket i alla ämnen utvecklar eleverna sin förmåga att argumentera och uttrycka ståndpunkter samt att söka, sovra och bearbeta information.

Arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska bidra till att eleverna utvecklar yrkeskunskaper och en yrkesidentitet samt förstår yrkeskulturen och blir en del av yrkesgemenskapen på en arbetsplats. Det arbetsplatsförlagda lärandet kan också ge inblick i företagandets villkor.

Examensmålet gäller för både skolförlagd utbildning och lärlingsutbildning.

Inriktningar

Naturbruksprogrammet har fem inriktningar.

Inriktningen *djurvård* ska ge kunskaper om djur för olika ändamål, deras beteende och behov samt samspelet mellan djur och människa. I inriktningen ska eleverna lära sig att arbeta yrkesmässigt med djur och att sköta djuranläggningar. Inriktningen betonar sambandet mellan tekniska och biologiska kunskaper för en god djurvård. I inriktningen betonas även smittskydd samt service och bemötande. Inriktningen kan leda till arbete inom djurens hälso- och sjukvård, med hundar, med djur för forskningsändamål, med djurparksdjur eller i zoohandel.

Inriktningen *hästhållning* ska ge kunskaper om hästar, hästars beteende och behov samt samspelet mellan häst och människa. I inriktningen ska eleverna lära sig att arbeta yrkesmässigt med hästar och att sköta hästanläggningar. Inriktningen betonar sambandet mellan tekniska och biologiska kunskaper för en god hästhållning. Inriktningen kan leda till arbete som hästskötare på företag med olika inriktningar inom hästnäringen.

Inriktningen *lantbruk* ska ge kunskaper om mark, växter, djur och teknik. Inriktningen betonar sambandet mellan biologiska, tekniska och ekonomiska kunskaper för god produktkvalitet samt för bevarande av miljövärden och biologisk mångfald. Centralt för arbete inom lantbruk är biologisk förståelse av markens, växternas och djurens livsprocesser. Arbete inom lantbruk ställer också krav på tekniskt kunnande och hantering och användning av teknisk utrustning. Inriktningen kan leda till arbete som djurskötare, maskinförare eller arbete med växtodling

Inriktningen *skogsbruk* ska ge kunskaper om skogen som en förnybar och uthållig resurs. I inriktningen betonas tekniska, biologiska och ekonomiska kunskaper för en hög avkastning med bibehållen biologisk mångfald och med höga värden på produkter och tjänster. Arbete inom skogsbruk ställer höga krav på tekniskt kunnande och hantering och användning av teknisk utrustning. Inriktningen kan leda till arbete som skogsmaskinförare, skogsmaskinmekaniker eller skogsvårdare.

Inriktningen *trädgård* ska ge kunskaper om mark, växter, växtmiljöer och trädgårdens betydelse i samhället. I inriktningen betonas biologiska, tekniska och ekonomiska kunskaper för god kvalitet på produkter och tjänster. Kunskaper om växter är centralt för allt arbete inom trädgårdsbranschen. Arbete inom trädgård ställer också krav på tekniskt kunnande och hantering och användning av teknisk utrustning. Inriktningen kan leda till arbete med trädgårdsanläggning, skötsel av utemiljöer, odling på friland eller odling i växthus.

Samtliga inriktningar kan leda till fortsatta studier på yrkeshögskola.

Mål för gymnasiearbetet

Gymnasiearbetet ska visa att eleven är förberedd för det yrkesområde som gäller för den valda yrkesutgången. Det ska pröva elevens förmåga att utföra vanligt förekommande arbetsuppgifter inom yrkesområdet. Gymnasiearbetet ska utföras på ett sådant sätt att eleven planerar, genomför och utvärderar sin uppgift. Gymnasiearbetet kan utformas så att det ger eleverna möjlighet att pröva sitt yrkeskunnande i företagsliknande arbetsformer.

EXL

Skolverket

Sändlista

Friskolornas riksförbund	info@friskola.se
Myndigheten för yrkeshögskolan	registrator@yh.se
Skolinspektionen	registrator@skolinspektionen.se
Sveriges kommuner och landsting	info@skl.se
Naturbruksskolornas förening	bo.wiberg@edu.nll.se
Naturbrukets yrkesnämnd	michael.insulander@lrf.se
Hästnäringens yrkesnämnd	lars.backman@hyn.se
Skogsbrukets yrkesnämnd	bjorn.jonasson@sla-arbetsgivarna.org
Djurbranschens yrkesnämnd	ulf.uddman@skk.se
Trädgårdsanläggarna	info@tradgardsanlaggarna.se
Realgymnasiet	
Lärande i Sverige AB	info@realgymnasiet.se
Ryssbygymnasiet AB	info@ryssbygymnasiet.se
Sveriges Ridgymnasium (SRG)	info@ridgymnasium.nu
Lillerudsgymnasiet AB	info@lillerud.se
Region Jönköpings län	regionen@rjl.se
Örebro kommun	kommun@orebro.se
Svalövs kommun	info@svalov.se
Ljusdals kommun	kommun@ljusdal.se